

Βρυξέλλες, 14 Φεβρουαρίου 2023
(OR. en)

6289/23

COH 18
CLIMA 68
ENER 72
ENV 121
SOC 92
FIN 168

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 14 Φεβρουαρίου 2023

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 5884/23

Θέμα: Ειδική έκθεση αριθ. 22/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου:
Στήριξη της ΕΕ προς τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα: Περιορισμένη
εστίαση στην κοινωνικοοικονομική και ενεργειακή μετάβαση
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (14.2.2023)

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 22/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Στήριξη της ΕΕ προς τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα: Περιορισμένη εστίαση στην κοινωνικοοικονομική και ενεργειακή μετάβαση», που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) κατά την 3931η σύνοδό του στις 14 Φεβρουαρίου 2023.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 22/2022 με τίτλο «Στήριξη της ΕΕ προς τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα – Περιορισμένη εστίαση στην κοινωνικοοικονομική και ενεργειακή μετάβαση»

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:

- (1) ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ την ειδική έκθεση αριθ. 22/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (στο εξής: Ελεγκτικό Συνέδριο) και τις απαντήσεις της Επιτροπής επί της έκθεσης·
- (2) ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι κατά τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου εξετάστηκε κατά πόσον η στήριξη που διατέθηκε μέσω της ΕΕ κατά την περίοδο 2014-2020 από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής σε δείγμα επτά περιφερειών εξόρυξης άνθρακα της ΕΕ συνέβαλε αποτελεσματικά στην κοινωνικοοικονομική και ενεργειακή τους μετάβαση. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εστίασε στα εξής:
 - αν στους απολυθέντες εργαζόμενους των συναφών με τον άνθρακα κλάδων είχε παρασχεθεί κατάλληλη κατάρτιση και συνδρομή·
 - αν τα κράτη μέλη, από κοινού με την Επιτροπή, είχαν προσδιορίσει τις ανάγκες κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και είχαν διαθέσει στοχευμένα τα διαθέσιμα κονδύλια, και
 - αν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τον θερμικό άνθρακα σημείωσαν μείωση αντίστοιχη της μείωσης της παραγωγής θερμικού άνθρακα στην ΕΕ·
- (3) ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα αποτελέσματα και οι συστάσεις του εν λόγω ελέγχου έχουν ως στόχο να συμβάλουν στην οικονομικά αποδοτική και αποτελεσματική υλοποίηση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας·

- 4) ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τα πορίσματα της έκθεσης, και συγκεκριμένα ότι:
- οι απολυθέντες εργαζόμενοι στον τομέα του άνθρακα είχαν πρόσβαση σε χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ προγράμματα κατάρτισης, αλλά δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή τους·
 - επιλεγμένες περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα χρησιμοποίησαν κονδύλια της ΕΕ που προορίζονταν για την εδαφική συνοχή με περιορισμένη εστίαση στην κοινωνικοοικονομική και ενεργειακή μετάβαση·
 - η στήριξη που παρείχε η ΕΕ στις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα είχε μέχρι στιγμής περιορισμένη εστίαση και αντίκτυπο στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ενεργειακή μετάβαση·
 - παρά τη συνολική πρόοδο που έχει σημειωθεί, ο άνθρακας παραμένει σημαντική πηγή εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε ορισμένα κράτη μέλη·
 - τα στοιχεία που αφορούν τις εκπομπές μεθανίου από κλειστά ή εγκαταλελειμμένα ορυχεία δεν είναι επαρκώς αξιόπιστα, ούτε ζητήθηκαν·
- 5) ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την αποτελεσματική χρήση του ΤΔΜ για την ελάφρυνση του κοινωνικοοικονομικού και περιβαλλοντικού κόστους της μετάβασης, δεδομένου του περιορισμένου χρονικού πλαισίου για τη χρήση των πόρων του Ταμείου που προέρχονται από το NextGenerationEU και του συνεχιζόμενου επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας· ως εκ τούτου, ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη και να τα επικουρεί διαρκώς κατά την υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων έργων μετασχηματισμού·

- 6) ΣΥΜΜΕΡΙΖΕΤΑΙ τη θέση που υιοθετεί η Επιτροπή στις απαντήσεις της στα πορίσματα και στις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και ιδίως ότι:
- η «κοινωνικοοικονομική και ενεργειακή μετάβαση» των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα δεν αποτελούσε ειδικό στόχο του νομικού πλαισίου στο οποίο στηρίζονται τα ταμεία της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020, και τα κράτη μέλη δεν είχαν υποχρέωση να χειριστούν τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα με συγκεκριμένο τρόπο κατά τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων για τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020·
 - δεν υπήρχαν στοιχεία σχετικά με τους απολυθέντες εργαζόμενους στον τομέα του άνθρακα που συμμετείχαν σε μαθήματα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, διότι δεν υπήρχε νομική απαίτηση για συλλογή δεδομένων συμμετοχής για τη συγκεκριμένη ομάδα·
 - στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027, ο προγραμματισμός του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης και του πυλώνα του που αφορά το ΤΔΜ λαμβάνει πλήρως υπόψη την ανάγκη για περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα, τύρφης και πετρελαιούχου σχιστόλιθου, καθώς και για περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα·
 - μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι, βραχυπρόθεσμα, τα κράτη μέλη ενδέχεται να χρειαστεί να αυξήσουν την κατανάλωση άνθρακα, πριν από τη μετάβασή τους σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ώστε να μειωθεί η εξάρτηση από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. Ωστόσο, οι στόχοι για το κλίμα και την ενέργεια που έχουν τεθεί για το 2030 πρέπει να επιτευχθούν·
 - μολονότι αναγνωρίζει τα βραχυπρόθεσμα μέτρα, η Επιτροπή ζήτησε επίσης να επιταχυνθεί η μετάβαση της ΕΕ στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως τρόπο ταχείας μείωσης των εισαγωγών, με παράλληλη επίτευξη των στόχων για την ενέργεια και το κλίμα που έχουν τεθεί για το 2030 και το 2050·

7) ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- να ελέγξει ότι τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν αποτελεσματικά και αποδοτικά τους πόρους του ΤΔΜ για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα στις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα και ανθρακούχων εκπομπών, κατά την έγκριση των εδαφικών σχεδίων και προγραμμάτων δίκαιης μετάβασης που δεν έχουν ακόμη υποβληθεί, καθώς και κατά την έγκριση τροποποιήσεων των σχεδίων και προγραμμάτων δίκαιης μετάβασης και κατά την παρακολούθηση και την υποβολή στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή τους·
- να προβεί σε ανταλλαγή ορθών πρακτικών για τη μέτρηση και τη διαχείριση των εκπομπών μεθανίου από κλειστά ή εγκαταλελειμμένα ορυχεία.
